

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

8. De veneratione Magorum, qui per stellam Christi natiuitatem
cognouerint.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Alij vero dicunt stellā apparuisse primo, cum Chrs natus est, & statim Magi uisa stella iter arripientes, longissimum iter in tredecim dieb. peregerūt: partim quidē adiuta diuina uirtute, partim autē dromedariorū uelocitate: & hoc dico, si uenerunt ex extremis partib. orientis. Quidā tñ dicunt, eos uenisse de regione propinqua, unde fuerat Baalam, cuius doctrinā sectatores fuerunt. Dicuntur autē ab oriente uenisse, quia terra illa est ad orientalem partem terra iudaeorum. Et fm hoc, Herodes non statim recedentib. Magis: sed post biennium pueros interfecit: uel quia dñ interim accusatus Romam iussit, uel aliquorum periculorū terrorib. agitatus, à cura interficiēdi puerū interim desistit: uel quia potuit credere Magos fallacis stelle uisione deceptos, postquā non inuenerunt quē natū putauerunt, erubuisse ad se redire, ut Aug. * dicit in lib. de Consensu Euangelistarum. Ideo autē non solū bimos pueros interfecit: sed etiam infra, quia (ut Aug. dicit in quodam sermone Innocentium) timebat ne puer cui sidera famulant, speciē suam paulo supra etatem, uel infra transformaret.

Lib. 2. c. 11. inter med. & h. co. 4.

Super Questionis 33. Art. septimum.

Opus. 60. c. 7. Et Mar. 2. 29. 4.

In ser. 2. Epiph. qui est 30. in ord. ne & ser. 3. eiusdem festi. to. 10.

Lib. 2. c. 5. a med. to. 6.

Hon. 5. post medium primi folia pal. cip. ho. t. 2.

ARTICVLVS VII. Vtrum stella que Magis apparuit, fuerit una de celestibus stellis.

AD SEPTIMUM sic proceditur. Vt q stella que magis apparuit, fuerit una de celestibus stellis. Dicit enim Aug. in quodam sermone Epiphanię, Dum pendet ad ubera, & uiliū patitur Deus in uolumenta pānorum, repente nouum de celo sidus effulsit. Fuit igitur stella celestis, que Magis apparuit. ¶ 2. Pręf. Aug. * dicit i sermone quodam Epiphanię: Pastorib. angeli, Magis stella Christiū demonstrat. utriusque loquitur lingua cęlorum, quia lingua cęstauit prophetarum: sed angeli pastoribus apparentes, fuerunt uere de celestibus angelis. ergo & stella magis apparsens, fuit uere de celestibus stellis.

¶ 3. Pręf. Stella que non sunt in celo, sed in aere, dicuntur stelle comete, que non apparent in natiuitatibus regum: sed magis sunt indicia mortis eorum: sed illa stella designabat Regis natiuitatem, unde Magi dicunt Mat. 2. Vbi est qui natus est Rex iudaeorum? uidimus. n. stellam eius in oriente. ergo uidetur q fuerit de celestibus stellis. **S**ED CONTRA est, qd Aug. * dicit in lib. 2. cōtra Faustū: Nō ex illis erat stellis, quę ab initio creaturę, itinerum suorum ordinem sub creatoris lege custodiunt: sed nouo uirginis partu, nouum sidus apparuit.

RESPON. Dicendū, q sicut Chryf. * dicit super Matt. q illa stella, quę Magis apparuit, non fuerit una celestium stellarū, multipliciter manifestū est. Primū quidē, quia nulla alia stellarū hac uia incedit: hac. n. stella ferebatur à septentrione in meridiē: ita. n. Iudæa iacet ad Perfidem, unde Magi ue-

Fnerunt. Secundū, apparet hoc ex tpe: non. n. solū apparebat in nocte, sed et in media die, quod nō est uirtutis stella: sed nec et luna. Tertio, quia quęque apparebat, & quę occultabatur. Cum. n. intrauerunt Hierosolymā, occultauit seipsam, & deinde ubi Herodē reliquerunt, seipsam mōstrauit. Quarta, quia non habebat continuū motum: sed cum oportebat ire Magos, ibat: cū oportebat stare, stabat, sicut & de colūna nubis erat in deserto. Quinta, quia non furtim manens, partū Virginis demōstrabat: sed deorsum descendens, hoc faciebat. Dñ. n. Mat. 2. q stella, quā uiderant Magi in oriente, antecedebat eos, usq; dñ ueniens staret supra ubi erat puer. Ex quo patet, q uerbū Magorū dicētiū, Vidimus stellā eius in oriente, nō est sic intelligendū, quasi ipsis in oriente positis, stella apparuerit existēs in terra Iudæa, sed quā uiderūt eā in oriente existentē, & pcessit eos usq; in iudæā, Quis hoc à quibusdā sub dubio relinquat. Nō autē potuisset distinde domū demōstrare, nisi esset terre uicina. Et sicut ipse dicit, hoc nō uē propriū stelle: sed uirtutis rōnalis cuiusdam. Vnd uē hec stella uirtutis inuisibilis fuisse in talē apparentiā transformata. Vnde quidā dicunt, q sicut Spiritus sanctus descendit sup baptizatū Dñm, in specie columbe, ita apparuit Magis in specie stelle. Alij uero dñt, q angelus, q apparuit pastorib. i humana specie, apparuit magis in specie stelle. Probabilius tñ uē, q fuerit stella de nouo creata, nō in celo, sed in aere uicino terre, q fm diuinā uoluntatē mouebat. Vnde Leo Papa dicit in ser. * Epiph. Trib. Magis in regione orientis, stella nouę claritatis apparuit, q illustrior ceteris, pulchriorq; siderib. in se intuentium oculos animosq; conuerteret, ut cōfestim aduerteret, non esse otiosum, quod tam insolitū uidebatur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod cęlum in sacra scriptura quandoque dicitur aer, secundum illud, Volucres cęli, & pisces maris.

AD SECUNDUM dicendum, quod ipsi angeli celestes ex suo officio habent, ut ad nos descendant in ministerium missi: sed stelle celestes suum situm non mutant. Vnde non est similis ratio.

AD TERTIUM dicendum, q sicut stella illa non est secuta modū stellarū celestium, ita nec et stellarū cometarū, quę nec de die apparent, nec cursum ordinatum mutant. Et tñ non or. in. no. aberat significatio cometarum, quia celeste regnū Christi comminuit, & consumit uniuersa regna terre, & ipsum stabit in æternum, ut dicitur Dan. 2.

ARTICVLVS VIII. Vtrum Magi conuenienter adorandum uenerint.

AD OCTAVUM sic proceditur. Vt q Magi non conuenienter ad Christum uenerādū uenerint. vnicuiq; n. Regi reuerētia debet a suis subiectis: Magi autē nō erāt de regno iudeorū, ergo cū ex uisione stelle cognouerūt natū esse Regem iudeorū, uē quod inconuenienter uenerint ad eum adorandum.

¶ 2. Pręf. Stultum est uiuente rege aliquo, extraneum regem annuntiare: sed in regno Iudęę regnabat Herodes. ergo stulte fecerūt Magi, alterius regis natiuitatem annuntiantes.

Super Questionis 36. Art. octauum.

In corpore vnica conclusio: Credendū est Magos à Spiritu sancto inspiratos sapienter Christum adorasse. Probat: Magi sunt primitię Gentium in Christum credentium. ergo credendū est &c. Antecedens manifestatur: quia in ipsis sicut in quodam prælagio fides deuotioq; gentium à remotis ad Christum

In ser. 2. ad Iog. 2. 10.

Mat. 2. 10.

In Epiph. 30.

In corpore vnica

num uenientiu mon- strabant. Consequen- tia probatur: qui si- cut fides denotio que gentium est absque errore per inspiratio- nem Spiritu sancti ita &c.

¶ Præter. Certius est celeste indi- cium, quàm indicium humanu: sed Magi ducatu celestis indicij ab oriente venerant in Iudæam. Stulte ergo egerunt, præter du- catum stellæ, humanum indicium requirêdo, dicentes, Vbi est qui natus est Rex Iudæorum?

¶ Præter. Munerum oblatio & adorationis reueren- tia, non debetur nisi regibus iam regnantibus: sed Magi non inuenerunt Christum regia dignitate sul- gentem, ergo inconuenienter ei munera & reuerê- tiam regiam exhibuerunt.

Sed contra est, quòd dicitur Isâ. 60. Ambula- bunt gentes in lumine tuo, & reges in splendore or- tui tui sed qui diuino lumine dicuntur, non errât, ergo Magi absque errore Christo reuerentiam ex- hibuerunt.

RESPON. Dicendum, quod sicut dictum est, * Magi sunt primitiæ gentium in Christum creden- tium, in quibus apparuit sicut in quodam prælagio fides, & deuotio gentium uenientium a remotis ad Christum: & ideo sicut deuotio & fides gètium est absque errore per inspirationem Spiritu sancti, ita etiam credendum est, Magos a Spiritu sancto inspi- ratos, sapienter Christo reuerentiam exhibuisse.

AD PRIMVM ergo dicendum, qd sicut Aug. * dicit in sermone Epiphaniæ, cum multi reges iudæorū nati fuissent atque defuncti, nullum eorū Magi ado- randum quæsierunt. Non itaque regi iudæorū, qua- les illic esse solebant, hunc tam magnum honorê leginqui, alienigenæ, & ab eodê regno profus ex- tranei, a se deberi arbitrabantur: sed talem natū ef- se didicerunt, in quo adorandum, se salutê, quæ seculum Dei est, consecuturos minime dubitauerūt.

AD SECUNDVM dicendum, qd per illâ annuntiatio- nê Magorū, signabatur constantia gentiū, Christū ubiq; ad mortem consentitum. Vnde Chryl. ¶ dicit super Matth. qd dum considerabant regem futurū, non timebant regem præsentem, adhuc non uide- rant Christum, & iam parati erant pro eo mori.

AD TERTIVM dicendum, qd sicut Aug. * dicit in ser- mo Epiphaniæ, Stella q magos perduxit ad locum, ubi erat cum matre Virgine Deus infans, poterat eos ad ipsam perducere ciuitatê Bethleem, in qua natus est Christus: sed tamê subtraxit se, donêc de ci- uitate, in qua Christus nasceretur, etiâ iudei testimo- nium perhiberent, ut sic geminato testimonio cõ- firmati, sicut Leo Papa * dicit, artentiori fide expe- teret, què & stellæ claritas & prophetiæ manifesta- bat auctoritas. Et ita ipsi annuntiant iudæis Christi natiuitatê & interrogant locum, credunt & qruunt, tamquàm significantes eos, qui ambulant per fidê, & desiderât speciê, ut Aug. dicit * in sermo. epipha- niæ. Iudæi aut indicantes eis locum natiuitatis Chri- sti, similes facti sunt fabris arcæ Noë, qd alijs ubi eua- derent præstiterunt, & ipsi diluuii pericrūt. Audie- runt & abierūt inquisitores, dixerūt, & remâserunt doctores similes lapidibus miliaris, qui uiam osten- dunt, nec ambulant. Diuino etiam nutu factum est, ut aspectu stellæ subtracto, Magi humano sensu in Hierusalem irent, quærentes in ciuitate regia regê natum, ut in Hierusalem primo Christi natiuitas pu- blice annuntiaretur, secundum illud Isâ. 2. De Sion exiit lex, & uerbum domini de Hierusalem, & ut etiam studio Magorum de longe uenientium, dam- naretur iudæorum pigritia prope existentium.

A AD QVARTVM dicendum, quòd sicut Chryl. * dicit super Matth. Si Magi terrenum regê quæren- tes uenissent, fuissent confusi: quia tanti itineris la- bore sine causa suscepissent, unde nec adorassent, nec munera obtulissent. Nunc autem, quia celestê regem quærebant, etsi nihil regalis excellētæ in eo uiderent, tamen solius stellæ testimonio cõtenti eũ adorauerunt: uident enim hominem & agnoscent Deum: & offerunt munera dignitati Christi con- gruentia: aurum quidem, quali regi magno, thus quod in Dei sacrificio ponitur, immolat ut Deo: myrrha, qua mortuorum corpora condiuntur, præ- betur tamquàm pro salute omnium mortuuro. In quo etiam, ut Greg. * dicit, instrumur, ut nato regi aurū, per quod significatur sapientia, offeramus, in conspectu eius, sapientiæ lumine splendêtes: thus autem, per quod exprimitur orationis deuotio, of- ferimus Deo, si per orationum studia Deo redole- re ualeamus: myrrham autem, quæ significat mor- tificationê carnis, offerimus, si carnis uitia per ab- stinentiam mortificemus.

Homil. 2. in Mat. in ore imp. super illud, Et in tra. do. to. 2.

Homil. 10. in euang. post me. illius,

QVAESTIO XXXVII.

¶ Super Quæstionē trigésimaseptimâ Articulum pri- mum.

De legalibus circa puerum Iesum ob- seruatis, in quatuor artic- los diuisa.

C DEINDE consideran- dum est, de circuncisio- ne Christi. Et quia cir- cuncisio est quadâ pro- fessio legis obseruandæ, secun- dum illud Gala. 5. Testificor om- ni homini circuncidenti se, quon- iam debitor est uniuersæ legis faciendæ: simul cum hoc quærê- dum est, de alijs legalibus circa puerum Iesum obseruatis.

Vnde quærentur quatuor. ¶ Primò, De eius circuncisione. ¶ Secundò, De nominis impo- sitione.

¶ Tertio, De eius oblatione. ¶ Quarto, De matris purga- tione.

ARTICVLVS PRIMVS.

Utrum Christus debuerit circuncidi.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, qd Christus non de- buerit circuncidi. Veniêre. n. uer- sitate, cessât figura: sed circunci- sio fuit Abrahæ præcepta, in si- gnū fœderis, qd erat de semine nascituro, ut patet Gen. 17. Hoc autem fœdus fuit in Christi na- tiuitate completum. ergo cir- cuncisio statim cessare debuit.

¶ 2 Præter. Omnis Christi actio, nostra est instructio: unde dicit Io. 13. Exêplū dedi uobis, ut què- admodū ego feci, ita & uos faciatis: sed nos non debemus cir- cuncidimini, Christus uobis ni- hil proderit, ergo uidetur qd nec

Tertius s. Thomæ,

Tertius clarus est. ¶ In corpore unica conclusio: Chri- stus debuit circunci- di. Probatur septem rationibus, quæ clare patent in litera.

¶ In responsione ad secundum, ubi de imitatione Christi, quo ad circuncisio- nem corpore agitur, dubium occurrit de circuncisione, Chri- stianorum indorum, dicentium se circun- cidi ut conformen- tur Christo, an sit li- cita. Videur enim quod non. Primo, ex auctoritate Apo- stoli, Si circuncidi- mini, Christus nihil uobis proderit, ad Gala. 5. & ex aucto- ritate ecclesiæ, quæ in Concilio Florent. sub Eugenio IIII. infra q. 40. art. 1. cor. 11. determinauit circun- cisionem, & alia le- galia, post publica- tionem euangelij ef- se non solum morta- lia, sed mortifera. Secundo, quia circun- cisio facta ad imita- tionem Christi, non effugit quin fiat etiâ ad imitatione Abra- hæ & iudæorū: quo- niam quicquid fit ad imitationem imi- tantis tertium, fit ad imitationem il- lius tertij, ergo per hoc circuncisio facta ad imitationem Christi est circunci- sio legalis. Et con-

R. firmatur,

Ar. 6. huius q. argo.

In serm. ad log. p. 11.

In serm. ad log. p. 11.

In serm. ad log. p. 11.

infra q. 40. art. 1. cor. 11. 2. art. 2. q. 1. Et opus. 60. cap. 5.